

## HOOFDSTUK 16

### DE NARCIST

Als je me zou vragen hoeveel patiënten ik in de loop van al die jaren heb gezien, dan kan ik eerlijk gezegd alleen maar met een heel ruime schatting antwoorden.

Tenzij ik natuurlijk diep in mijn administratie zou duiken.

Maar uit die grote massa zullen een aantal patiënten me altijd blijven.

Omdat ze net wat specialer waren, bijzonderder of met een verhaal kwamen dat je niet zonder meer langs je kon neerleggen.

Zo ook mijn ontmoeting met de volgende man.

De eerste ontmoeting stond gepland op een doodnormale werkdag en was via telefonisch contact vastgelegd. Een contact dat trouwens uitermate sec en zakelijk verliep.

Geen drama, geen emotionele toestanden.

Hij verscheen stipt op tijd en ik slaagde er gelukkig in om mijn verbazing te verbergen toen ik hem in de wachtkamer ging oppikken.

Voor me stond een echte gentleman in een duur maatpak. Keurig geknoopte das, strakke houding, neus en borst vooruit.

Zo op het eerste gezicht zou je de man als een deurwaarder, rechter, bankier, advocaat of een belastingcontroleur kunnen aanzien.

Maar toen ik hem een hand gaf, was zijn hele verschijning veel te intellectueel en *mondaine* getint om in die jobs te passen.

Ik liet hem voor gaan naar de spreekkamer en hij vond dat helemaal normaal. Het was duidelijk dat hij niets anders verwachtte dan voorop te lopen.

Dit was geen volger.

Die trend hield hij vol toen we de spreekkamer binnenliepen.

Hij bleef pal voor het bureau staan. Zelfs toen ik ging zitten en hem uitnodigde om hetzelfde te doen, verroerde hij geen vin.

Als een rots bleef hij staan en hij keek hautain op me neer alsof hij de meerdere was die klaar stond om me op mijn plaats te zetten.

Er hing een energie in de lucht alsof hij me wou straffen voor iets wat ik verkeerd deed.

Zelfs na een tweede verzoek om te gaan zitten, nam hij nog ruim de tijd om dan uiteindelijk toch, tegen zijn zin en duidelijk geïrriteerd, plaats te nemen in de stoel die ik aanwees.

Een comfortabele stoel trouwens. En toch zat hij er ongemakkelijk in te schuifelen.

Je zag goed dat hij dit soort situaties niet gewend was.

Het bleef een tijdje stil en ik moest denken aan een vroegere patiënt van 22 jaar, die destijds zo ongelooflijk met zichzelf was ingenomen dat ik toen een zeer zeldzame beslissing nam om hem vriendelijk maar zeer kordaat de deur te wijzen.

De zwijgende man die nu voor me zat, was niet van dat kaliber, maar ik merkte dat hij minstens een niveau van gelijkwaardigheid en nog liever superioriteit in ons contact nastreefde.

Dat denigrerende contact zorgde onmiddellijk voor een gespannen situatie.

Op dat moment zorgde een gelukkig toeval voor verlichting.

En dat kan je zelfs letterlijk nemen, want de late middagzon liet de spreekkamer warm oplichten, waardoor we allebei wat innerlijke rust kregen. Het rustige lichtspel verzachtte de sfeer.

Ideaal moment om toch met een openingszin te beginnen.

Weliswaar met een standaardvraag.

“Het is de eerste keer dat we elkaar ontmoeten. Misschien kan je me vertellen wat de aanleiding is van je komst?”

Ik stelde de vraag vriendelijk en rustig.

Het antwoord was kort, bondig en zeer direct, maar vooral weer uiterst hautain.

Hij keek met hoog opgetrokken wenkbrauwen naar het plafond toen hij extra informatie gaf.

“Mijn vrouw wil van mij scheiden. Ik denk dat het aan mij ligt. En daarvoor wil ik in therapie. Want ik wil niet scheiden.”

Elk woord kostte hem zichtbaar moeite.

Hij sprak de woorden uit alsof hij net iets weerzinwekkend in zijn mond had gestoken.

Maar hij had zijn probleem nu bij mij neergelegd. Met de verborgen boodschap dat het nu aan mij was om er iets aan te doen.

Nu hij eenmaal had gezegd waarom hij hier was, merkte ik een zekere voldoening van zijn kant.

Het was eruit.

Voor mij alvast een positief signaal voor een mogelijke behandeling. Helaas kwam er verder niet veel uitleg en kostte het moeite om er toch wat meer uit te krijgen.

Na een paar voorzichtige en vooral discrete vragen te stellen, durfde ik toch al te besluiten dat hij niet depressief, psychotisch of angstig was. Wat ik wel wist, was dat ik hier met een man van doen had die leed aan pathologisch narcisme.

Een diagnose die in dit geval eigenlijk geen lange sessie nodig had.

De kennismaking in de wachtkamer, de denigrerende hautaine houding en de onderkoelde en ruwe manier waarop hij de reden van dit bezoek kenbaar maakte.

Zijn hele houding en de zichtbare moeite die het hem kostte om zijn situatie zo voorzichtig mogelijk uit te leggen.

Kortom, alles aan deze patiënt straalde een allesoverheersende almacht uit.

Ik schreef nog geen medicatie voor. Er was immers geen indicatie op dat moment en ik stelde hem voor om in therapie te gaan.

Drie sessies per week, telkens 45 minuten.

Of die sessies op de bank of face to face zouden zijn, zou hij nog te horen krijgen.

De eerstvolgende sessie besteedde ik volledig aan een poging om meer biografische gegevens te verzamelen.

Dit verliep moeizaam, maar het was wel belangrijk om tot een correcte handelconclusie te komen.

Na afloop van deze sessies bleef hij in eerste instantie gewoon zitten, alsof hij al een oplossing verwachtte.

Ik negeerde het, schreef het betalingsattest en plande een nieuwe afspraak in.

Hij betaalde rechtstaande, dus ik stond ook op en ik liep naar de deur.